

ДЕРЖАВА НАД ПАРТІЯМИ

НАЦІЯ НАД КЛЯСАМИ

СПІЛКА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ  
Орг-Бюро на Німеччину

---

Володимир Наддніпрянець

# Українська Національна Рада

Передмова П. Кривобока

---

МІОНХЕН

1961

НЬЮ-ІОРК

[diasporiana.org.ua](http://diasporiana.org.ua)

## ПЕРЕДМОВА

Спілка Визволення України, що твердо стоїть на позиціях УНР і боліє за чистоту її прапорів, ось вже кілька років веде безперервну боротьбу з носіями ідей нац. комунізму, що загніздилися в УНРаді і переводять там свою шкідливу, для української справи, політику.

СВУ поклала великі надії на 5-ту Сесію УНРади і сподівалась, що Сесія виправить всі ті недоліки, які там заіснували з приходом до керівництва УНРадою т. зв. «революційних демократів» з під стягу УРДП і їх спільників. Але сподівання ці себе не виправдали і, над ДЦ УНР як повівав так і далі повіває дух Кобеляцької диалектики і диктаторства.

Стаття Володимира Наддніпрянца, що тут друкується п. н. «Українська Національна Рада», правдиво відзеркалює сумний стан в УНРаді і саме з часу, коли її очолив Ів. Вагрянний, а 5-та Сесія замість того, щоб цей стан виправити, ще більше його поглибила.

Правдиві і обгрунтовані факти, виложені в статті п. Наддніпрянца, — це крик душі всіх правдивих антикомуністичних і самостійницьких сил української еміграції.

Ми не можемо далі байдуже приглядатися до того, що робиться в нашому Державному Центрі і, або нашими протестами примусимо керівництво УНРадою привернути її правдиве обличчя, або зріктися такої УНРади і не підтримувати її ні морально, ні матеріально.

**П. Кривобок**

**Володимир Наддніпрянець.**

## **УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РАДА**

Українська Народня Республіка є останньою добою української державної суверенности.

Які аргументи могли б висунути наші національні визвольні організації на чужині, у своїх вимогах поновлення української державної самостійности, коли б не було УНР і боротьби проти окупанга української національної армії, під проводом, безкомпромісового до ворога, св. пам. Симона Петлюри?

На що спиралися б наші ці сучасні вимоги, коли б не було IV Універсалу Центральної Ради і Акту Соборности українських земель Директорії УНР, від 22 січня 1919 року?

Братство Української Державности, а далі і Спілка Визволення України на батьківщині, що її називали «підпільним Урядом України», очолювала і провадила боротьбу з московсько-більшевицькою окупацією України, так само, за відновлення УНР.

На військових традиціях Армії УНР була також побудована Українська Військова Організація, а пізніше і Організація Українських Націоналістів під проводом колишніх чільних військових діячів УНР, — полковника Євгена Коновальця і Андрія Мельника.

За дорученням Д. Ц. УНР на чужині, підчас 2-ї світової війни, була організована єдина в світі, Армія без Держави, Українська Повстанча Армія, під командуванням от. Т. Бульби-Боровця. Розвиток пізнішої УПА, під проводом ген. Тараса Чупринки, був, властиво теж, продовженням повстанчої діяльності Братства Української Державности-організації УНР, якою керував Сергій Єфремов.

Отже, протягом всього визвольного руху на Україні в 20-му сторіччі є печатка Української Народньої Республіки, печатка скріплена кров'ю найкращих українських патріотів хоч би і різних політичних зафарблень.

Тому, не дивно, що коли в червні 1948 року була організована Українська Національна Рада, як нова форма консолідації українських визвольних сил, і одночасно був реорганізований ДЦ. УНР, що його складниками стали: Президент УНР, УНРада, — як передпарламент і Виконавчий Орган УНРади як Уряд в екзилі, — українське громадянство, за малими винятками, сприйняло цю подію з ентузіазмом.

Перший статут УНРади підписали, за винятком гетьманців, всі тодішні політичні партії і організації, в т. ч. і ОУН під проводом Андрія Мельника і ОУН, — під проводом Степана Бандери. Консолідація українських політичних партій і визвольних організацій, на базі Державного Центру УНР — стала дійсністю. Повстав оновлений Д. Ц. УНР, що мав стати єдиним, об'єднаним визвольним центром в боротьбі за Україну незалежну і суверенну. Перед УНРадою відкривалися блискучі перспективи визвольної праці з сконсолідованими українськими визвольними силами.

Чи справдилися ці надії?

З дня організації УНРади пройшло вже більше як 13 років. Закінчилася вже і 5-та Сесія УНРади, що мала накреслити дальші визвольні шляхи в боротьбі за Україну в сучасних, нових умовах, мусіла прийняти рішення, щодо виправлення недоліків самої структури УНРади і, щодо організаційного зміцнення її.

Після 5-ї Сесії УНРади, що на неї покладало великі надії українське громадянство, нарешті настав час проаналізувати визвольну працю її за 13 років, проаналізувати і ситуацію, що повстала в ДЦ. УНР, після 5-ї Сесії і, знайти ті шляхи, які піднесли б ДЦ. УНР, до рівня тих вимог, що їх ставить визвольна боротьба за Україну, тепер, в сучасному атомовому сторіччі.

Історія УНРади, за роки її існування є, на жаль, гнітючою історією перманентних криз в середині самого ДЦ. УНР, історією міжпартійних комбінацій і взаємоборювання, в змаганнях за «пости» і за уявні «впливи» на громадянство. Боротьби, що провадилася часто без огляду на норми елементарної чесності і етики. Боротьби, що приносила і приносить непоправну шкоду справі визволення України, взагалі, і ідеям УНР, зокрема.

З великим боєм, мусимо відмітити, що ніколи ще так низько не стояв авторитет ДЦ. УНР, як сьогодні. Ніколи ще, за весь час існування ДЦ, на еміграції, не було більш бездіяльної і, навіть шкідливої, визвольної політики, як тієї, що її провадила УНРада, в її дотеперішньому складі. Ніколи ще не було такого розкладу і зневірення серед прихильників і симпатиків УНР,

і зокрема УНРади, як перед 5-ю Сесією УНРади, на самій Сесії і після відбуття її.

Як і, чому так сталося, що УНРада 1948 року, центр сконсолідованих українських політичних сил, що мав всі підстави стати правдивим визвольним центром, — ДЦ. УНР, що мав такі світлі традиції безкомпромісової і принципової боротьби з ворогом, що їх залишив нам великий українець Симон Петлюра, — дійшов до такого жалюгідного стану, як зараз?

Причини розвитку і занепаду УНРади, можна простежити докладно по матеріялах всіх її 5-ти Сесій, і за матеріялами діяльності її Президії та ВО поміж Сесіями.

Шож ми бачимо? — За 13 років діяльності УНРади, крім різних гарних декларацій і обіцянок, не проведено, за поодинокими винятками, майже жадної політичної акції, яку можна було б окреслити, як поважну акцію визвольної боротьби. І це не залежить від причин зовнішніх, а криється в певних настроях в середині УНРади, в тому, що там запанували опортуністичні погляди, що нібито ДЦ. УНР не мусить вести активної, практичної визвольної боротьби, що для успіхів визвольної політики, вистарчає самий факт існування Державного Центру УНР, існування його Уряду в екзилі, що є автоматично противагою уряду УССР. Це була перша, найголовніша, можна сказати кардинальна помилка УНРади. З численних прикладів наводимо лише два:

Виходячи з правильного погляду, що практичною передумовою концепції: «визволення України власними силами», мусить бути відповідна визвольна праця, і використовуючи наявність советських окупаційних частин в середній Європі, — військова організація УНГ, — Українська Національна Гвардія, в свій час випустила і розповсюднила кілька десятків тисяч летючок і спеціальних видань в частинах советської армії. Серед них були також летючки російською мовою, але з українським змістом.

Лайки і погрози на адресу УНГ, в німецьких часописах советської зони, «Neues Deutschland», з Берліну, в часописах з Ляйпцігу, Хемніцу, з Франкфурту на Одері, фота з окремих летючок УНГ, на подвірі касарень советського війська, що подав тоді «Deutsche Nachrichten», показав, що та акція УНГ мала успіх і перспективи. Коли ж УНГ, для поширення цієї важливої акції звернулася до УНРади по допомогу, то отримала категоричну відмову, аргументовану тим, що мовляв: «уряд в екзилі не може займатися н е л е г а л ь н о ю діяльністю». Між тим УНГ

не була членом УНРади і, ця акція, офіційно, УНРаду не зачіпала.

Рішуча відмова була продиктована «найсильнішою» фракцією УНРади, — УРДП, бо ця партія робить «революцію» лише на сторінках «Українських Вістей», в затишному Ульмі і є проти всяких справжніх практичних антибольшевицьких акцій на терені ворога. Ці тенденції, виявилися наочно і в статті кол. Голови УНРади і керівника УРДП, п. Ів. Багряного в «Українських Вістях» від 25. 10. 1956 р. п. н. «Реабілітація, чи компромітація», де Голова УНРади, досить прозоро закликав мадярський народ припинити антикомуністичну революцію. Так потоптала УНРада, в її тодішньому складі, заповіт Симона Петлюри, що: «Єдиною боротьбою, упертою і безкомпромісовою, ми покажемо світові, що Україна є, що її народ живе і бореться за своє право на свою свободу і державну незалежність».

Ця опортуністична нехіть УНРади до практичної визвольної боротьби перекреслила її значення, як існуючого дійового ДЦ. УНР, її значення, як Визвольного Центру. І саме тоді, ОУН, під проводом Степана Бандери, що ішла революційним шляхом, майже негайно вийшла з УНРади і перший тяжкий удар по консолідації визвольних сил заіснував, як реальна дійсність.

Ніхто інший, як ред. М. Лівичкий, що був, за винятком короткого часу, так би мовити, спадковим, постійним Головою ВО. (і несе тому, найбільшу відповідальність за ДЦ. УНР), а в той проміжок часу, коли його УРДП відсунула від головства, провівши на цей пост свого кандидата, члена УРДП, інж. Созонтіва, отже, під час своєї опозиції, спробував був бути «чесним з собою» і, в органі УНДС, в «Меті», від червня 1955 року, ствердив опортуністичну політику УНРади в таких висловах: «Час, коли Держ. Центр, а насамперед його виконавче тіло-уряд, міг дозволити собі на лише символічну роллю минув. Нинішня світова ситуація та стан на поневоленій Батьківщині вимагають посиленої і невпинної акції в серйозних і великих розмірах».

Всі, без винятку звіти за працю, на всіх 5-ти Сесіях УНРади, показують наочно, що ДЦ. УНР, згідно своєї опортуністичної лінії, під впливом УРДП жадної дійової визвольної боротьби не провадив. Бо не можна ж вважати за активну і практичну боротьбу, лише ті безконечні меморандуми, листи до політичних діячів різних держав і до міжнародних установ, відповіді УНРаді на отримані від неї листи і подорожі діячів УНРади по різних країнах.

Аритметичну кількість написаних і отриманих папірців, як критерій оцінки визвольної політики і боротьби, ми категорично відкидаємо.

Другою великою помилкою УНРади була офіційна співпраця екзильного Уряду з АКВ, що переводив і переводить «непередрішенську» політику, щодо поневолених націй в ССРСР, за якою насправді крилася і криється політика підтримки російських єдинонеділимців.

З принципових міркувань, в жадному випадку не мусіли там співпрацювати, службовцями непередрішенського і ворожого українським самостійницьким аспіраціям Американського Комітету, офіційні керівники УНРади і ВО, як це мало місце на прикладі навіть самого Заступника Голови ВО, з УНДС і на прикладі деяких міністрів з ВО, членів УРДП.

Це мабуть єдиний, в своїй політичній безтактовности, гідний подиву приклад в історії нашої боротьби, коли заступник Голови і деякі міністри екзильного уряду, працювали і отримували заробітню платню від чужинецької установи, що не визнавала права на самостійність їх країни, яку вони репрезентували.

Це був найвищий прояв опортунізму, це було однією з підстав політичного «шлюбу» «революційних демократів» — УРДП і УНДС в УНРаді. Тим дивніше це поступовання, бо Голова ВО ред. М. Лівіцький, ще в 1955 р., коли був в «опозиції» до ВО, під головуванням інж. Созонтова і в «Меті» писав: «... за одну з передумов задовільного виконання обов'язків Виконавчим Органом ми вважаємо незалежність української політичної лінії від яких би то не було зовнішніх чинників».

Ця суперечність поміж політичною декларацією про «незалежність української політичної лінії» і отримання заробітньої платні членами уряду від чужих неприхильних до української самостійности, чинників, досить яскраво характеризує той стан, що тоді запанував в УНРаді. В тому ж числі «Меті», від червня 1955 р. ред. М. Лівіцький сам пояснив протиукраїнську політику АКВ, але поминаючи те і далі продовжував, спільно з УРДП, співпрацювати з цією установою.

В наслідок такого стану вийшла тоді з УНРади і ОУН під проводом полк. А. Мельника. Користуючись з ситуації, спілка УРДП-УНДС (Багрянний-М. Лівіцький), в УНРаді посіли позиції диктаторів. Співпраця з рештою політичних партій в УНРаді стала неможливою. Про це вже багато писали ще перед 5-ю Сесією, в українській пресі.

Але і по виході ОУН з УНРади, преса УРДП і УНДС і їх керівники шп. Багрянний і Лівіцький, продовжували найзапекліше обороняти свої позиції співпраці з АКВ, аргументуючи вже ту співпрацю «українською визвольною рацією».

Лише незабаром після тенденційної і вихолощеної подачі АКВ резолюції Американського Конгресу про «Тиждень Поневолених Націй», офіційну співпрацю з АКВ за ініціативою п. Ів. Багряного і п. М. Лівидького було нарешті припинено. Лише тепер. Хоч ставлення до згаданої резолюції було лише виявом цілої попередньої непередришенської і добре відомої чільним діячам УНРади і раніше з діяльності цього комітету.

Таким чином і УРДП і УНДС самі ствердили, що закиди багатьох українських організацій з приводу їх співпраці з АКВ були цілком слушні.

Впадає лише в око той дивний збіг обставин, що зірвання співпраці УНРади з АКВ сталося майже в той самий час, коли АКВ припинив всякі грошові дотації тим політичним організаціям, які з ним співпрацювали.

З того часу, як УРДП перестала отримувати гроші від АКВ, що їх вона діставала офіційно від продажу йому тисяч примірників свого листка «Ми ще повернемось» (гроші, частково були вживані на видання «Укр. Вістей»), — часопис «Українські Вісті», що став напівофіційним УНРади, особливо жорстоко, став нападати на АКВ не лише за його сучасну, а і за його минулу діяльність, не помічаючи того, що тими нападами за минуле він цілу політику УРДП і її спілняка-УНДС виставляє в дуже неприглядному світлі.

Резолюція 5-ої Сесії УНРади, щодо АКВ, зраджує відоме прислів'я «і хочеться і колеться». В п. 6 розділ В. говориться, що «співпраця ДЦ УНР з непередришенським АКВ є неможлива ані безпосередньо, ані посередньо», а в розділі Г. спеціально зазначається, що «Члени керівних органів ДЦ УНР не можуть бути в жадних службових стосунках до чужинецьких інституцій політичного характеру, або ними фінансованих та унапрямлених і контрольованих установ».

Можна припускати, що ця привільна Постанова була внеском ОУНм. Але в тій же самій резолюції далі стоїть, що «... праця окремих членів УНРади в Інституціях або установах АКВ чи йому подібних не означає співпраці Української Національної Ради з тими інституціями чи установами».

Можна здогадуватися, що цей найопортуністичніший додаток, що узаконює минулий стан, є додатком «революційних демократів».

Отже 5-та Сесія УНРади, вірніше її більшість, тобто трикутник УНДС-УРДП-ОУНм, остаточно виявив своє безпринципне обличчя дволикого Януса.

Третя важлива помилка УНРади, що довела її до сучасного положення, була і є її невдала структура. Поєднання в УНРаді лише самих партій, створило в ній суцільно партійну атмосферу, де партійні порахунки завжди переважували загально-державну і ділову рацію.

Ця партійна структура УНРади, зробила з неї не визвольний центр нації, а арену розигришу партійних комбінацій, вузько — партійних непорозумінь і партійної боротьби, часто навіть на шкоду визвольній справі, як це мало місце і на 5-ій Сесії УНРади.

Констатація цього сумного становища не є вигадкою, або перебільшенням з боку автора цієї статті. Колишній і сучасний Голова ВО., ред. М. Лівіцький так описував в «Меті» те ганебне явище. «Ще гіршим є вплив моментів чисто партійного порядку при вирішуванні тих, чи тих справ. Мовляв: «а що з цього буде мати моя партія?»

Знамените Єфремівське гасло «Держава над партіями» — в УНРаді перетворено на гасло «Партії над державою».

Вже кілька років прихильники УНР ставлять питання перед президією УНРади про потребу покласти край такому ганебному становищу. Ще перед 3-ою Сесією УНРади, під натиском своїх членів, керівництво УНРади поставило питання про поширення політичної і державної бази в УНРаді, через поповнення її, представниками громадських, військових, наукових, церковних і інших організацій, не за партійними, а за діловими ознаками. Такі ж вимоги висловила і УНГ, в своєму листі від 17. 12. 1956 р., до п. Президента УНР в екзилі, Др. Ст. Витвицького. Нарешті, такі самі вимоги висунули до 5-ої Сесії УНРади і прихильники УНР, організовані в Товариствах прихильників УНР по всіх країнах. Але всі ці пропозиції, Голова президії УНРади, п. Ів. Багрянний, щоразу зустрічав в багнети і разом зі своєю фракцією УРДП і на спілку з іншими, систематично провалював їх прийняття. Зігнорувала ці вимоги і 5-та Сесія також. Чому? — Тому, що для УРДП є вигідним такий стан міжпартійної гризні в УНРаді. Бо ця міжпартійна боротьба, регульована затиском і диктатурою спілки двох патрій, не дає можливості якійсь іншій партії стати конкурентом УРДП на терені УНРади. Позичія УРДП ще посилюється тим, що завдяки саморекламі в своєму власному тижневому часописі, ця партія вважається найсильнішою фракцією УНРади. Наявність цієї нездорової атмосфери в УНРаді і має чисто меркантильний характер.

УНРада ніколи не відчитувалася перед українським громадянством, скільки грошей було зібрано пожертвами на визвольну працю УНРади і шляхом реалізації облігацій, т. зв. позики для ДЦ

УНР. Але за неповними звітами фінансових ресортів Товариств сприяння УНРади в різних країнах, можна приблизно встановити, що для цієї мети збиралося від 40.000 до 60.000 доларів річно. Коли взяти в середньому то на рік припадає 50.000, а за 13 років складається величезна сума. Куди ж пішли ті сотні тисяч доларів?

Зі всією відповідальністю заявляємо: Ні на жадну поважну ділову і серйозну практичну визвольну акцію!

Ці пожертви українських патріотів і ці позики з'їв апарат УНРади, поштові видатки і подорожі її керівників. Великі грошові засоби, як це розповідають з кіл самої УНРади були також розподілені поміж її партійними фракціями. Причому, левина доля дісталася, звичайно, «найсильнішій» фракції УНРади — УРДП. Ось це і є головна причина впертого небажання УРДП поширити базу УНРади, бо немає сумніву, що реорганізована УНРада відразу, рішуче поклала би край таким явищам. Бо, лише за одну третину тих змарнованих громадських грошей можна було б організувати пересувну радіо-станцію ДЦ УНР, що так потрібною є для переведення правдивої визвольної праці, а крім того і видавати позапартійний місячний офіціоз ДЦ УНР.

Але найбільш згубним, проти природнім і компромітуючим УНРаду явищем була подія, що шляхом міжпартійних комбінацій і домовлень між УРДП і УНДС, керівник УРДП, Ів. Багряний, відомий прихильник і гльорифікатор українських комуністів типу Скрипника, Любченка, Хвильового, Шумського і інших, тих самих комуністів, що збройно боролися спільно з російськими більшовиками проти УНР, а пізніше, разом з ЧЕКА і ГПУ-НКВД, винищували «залишки петлюрівщини», винищували носіїв ідей УНР, що залишилися в підпіллі на підсоветській Україні, цей самий п. Багряний, був «обраний» Головою УНРади, а тепер, на 5-ій Сесії, так само «Обраний» Віце-Президентом УНР в екзилі. Повстало цілком неймовірне, парадоксальне становище, що в разі, коли б з п. Президентом УНР, Др. Ст. Витвицьким, щось сталося, то УНР отримала б автоматично, особу нового Президента, що всіма засобами боронить і гльорифікує ворогів УНР, її гробокопателів-нац. комуністів.

За висловом одного з відомих політичних діячів-чужинців, що цікавляться проблемами східної Європи, «— таке могло статися лише в хворій українській сучасній політичній дійсності».

Коли уважно розглянемо історію УНРади, то відразу побачимо, що всі ті кризи, що її систематично розвалюють, почалися саме з того моменту, коли Ів. Багряний став на її чолі. Особливо загострилося становище з того часу, як і на пост Голови ВО, він

провів члена УРДП, інж. Созонтіва. Перманентні кризи в УНРаді продовжуються і по цей день, а після 5-ої Сесії становище загострилося до того, що безпосередньо загрожує і самому існуванню УНРади.

Пригадуємо, як в своїй доповіді на 4-му з'їзді УРДП, розповідаючи про «успішні» наслідки 3-ої Сесії УНРади, керівник УРДП, Ів. Багрянний сказав: «... І на Сесії, при уконституванні нового складу керівних органів УНРади ми вийшли з серйозним осягом — наша фракція взяла пост прем'єра. Зараз ми несемо відповідальність за уряд і, треба думати, що смуга нашого прем'єра в ВО УНРади не буде найгіршою».

В дійсності ж, якраз ця «смуга прем'єра з УРДП» і започаткувала цілий період найтяжчих криз у УНРаді.

Подаємо цитату, що окреслює цілком правдиво становище в УНРаді, саме після 3-ої Сесії: «... стан у Державному Центрі: Національна Рада — без Голови, в президії немає співпраці, уряд фактично без прем'єра, бо інж. Созонтів вже більше року поза осідком ВО і не бере участі в праці». Ці сумні факти були констатовані в органі УНДС, органі теперішнього спільника УРДП, в «Меті» ч. 4 (8) і кидають демаскуюче світло на те, які справді «успіхи» мав Ів. Багрянний на терені УНРади.

Згідно цієї констатації маємо підставу також констатувати, що поза тріскучими статтями в «Укр. Вістях» ніби то на користь ДЦ УНР, була прихована сумна дійсність, що насправді, керівники УНРади з УРДП, ту саму УНРаду фактично розвалювали.

Керівний склад ДЦ УНР і, особливо Голова УНРади, Президент, Віце-президент і Голова ВО, мусять мати абсолютно незаплямоване політичне обличчя.

Чи має таке обличчя п. Ів. Багрянний, якому вже багато разів виносили політичне недовір'я і в пресі і на різних зборах українських громадян, де були присутні сотні осіб? Здається, що політичне недовір'я свого часу висловили п. Багрянному навіть 3 фракції УНРади.

Елементарне політичне сумління і почуття власної гідності мусіло б спонукати особу, що їй недовірюють, добровільно зріктися керівних постів в уряді як це робиться, в таких випадках у всіх політичних репрезентаціях культурних народів. Але п. Багрянний нехтує з загально-вироблених норм і за всяку ціну намагається утримати своє становище та і далі продовжує розвалювати ДЦ УНР, бо не є жадною тасмницею, що його особа відштовхнула від УНРади велику кількість українців.

Сверджуємо наші слова голосами з української преси:

«...дальша гльорифікація доби „українського радянства" та роблення з хвильовизму прапору сучасного українства викликає велике замішання серед української еміграційної спільноти й відштовхує чимало українських громадян від Державного Центру УНР», так писав п. Голова ВО, ред. М. Лівіцький в «Меті» за червень 1955 р., — звичайно до часу створення спілки УНДС-УРДП.

Повертаючись до 5-ої Сесії УНРади, розглянемо ще в який саме спосіб і за допомогою яких нечесних маніпуляцій «обирає» УНРада п. Багряного на пост Віце-президента.

Шляхом звичайних партійних комбінацій, ОУНм, в порозумінні з УРДП і УНДС, в противагу кандидатури кол. Віцепрезидента УНР в екзилі, всіма поважаного Героя Армії УНР, Командира «Залізної Дивізії» генерала Удовиченко, що керуючи дивізією, не мав жадної бойової поразки під час бойових операцій в минулому, — висуває кандидатуру Ів. Багряного.

А для того, щоб отримати належну кількість виборчих голосів, була притягнута за волосся до виборів ілюзорна селянська «партія» покійного Архипенка, що налічує лише... кілька осіб, були надані виборчі голоси «Союзів Конструктивних Сил України», що скаладається, здається, з... 2-ох осіб і, скориставшись з того, що обурена кандатурою п. Багряного, опозиція залишила залю, новообраний Голова УНРади, О. Бойдуник, з ОУНм., провів таємне голосування, в якому з 35 умандатованих голосів приймало участь лише 20, в тому числі і голоси кількох фіктивних організацій, без членства.

Таке потягнення ОУНм, ця неприродна спілка націоналістів з хвильовистами, що в свою чергу отримала за те «пост Голови УНРади», — обурило навіть їх власних симпатиків. Бо, хіба ж ОУНм, не розуміє, що «хвильовисти», зокрема УРДП, є негативним, розкладницьким фактором в УНРаді? І хіба ж п. Микола Лівіцький не здає собі відчиту в тому, що УНР і гльорифікатор нац. комуністів Ів. Багрянний з його партією УРДП є політичними і ворожими протилежностями? Цитуємо знову: «Негативне наставлення УРДП до ідеї УНР позначилося, поміж іншим, висуненням нею проблеми т. зв. „хвильовизму"».

Ми навмисне не приймали участі в полеміці з цього приводу, не хотячи роз'ятрювати ворожнечу поміж окремими групами еміграції. Наше становище до цілоти питань, зв'язаних з цією проблемою, ми визначили в наших ідеологічно-програмових виданнях, куди і відсилаємо зацікавлених. Нас зовсім, либонь не цікавило б це питання, якби тут йшлося про академічну дискусію або про спроби реабілітації самого Хвильово-

го, як речника певного напрямку в українсько-радянському письменстві. Але справа зовсім не в тім! Йдеться не про особу Хвильового, але про цілу добу т. зв. українського радянства 1921-1933 років з Скрипником, Любченком і їм подібними, йдеться про гльорифікацію (вихвалювання) цієї доби, як протиставлення добі УНР, яку виставляється за добу «назадництва, реакційности й шароварщини». Йдеться про те, щоб із «хвильовизму», як символу доби «українського радянства», зробити прапор всього українства в сучасному і на майбутнє. І, от, проти такого ставлення проблеми «хвильовизму», ми мусимо рішуче застеретися». І далі: «Факт той, що ці „українські радянці” співпрацювали довший час з більшовицькою Москвою, за словами чільного представника УНР М. Славинського на сторінках „Тризуба” в 1933 р., ретельно й щиро, як справжні надхнені большевики, як комуністи — не за страх, а за совість». Той факт, що вони допомогли большевицькій Москві загніздитися в Україні й ліквідувати Українську Народню Республіку, покликану до життя Українською Національною Революцією, що вони довгі роки винищували петлюрівців, отих „внутрішніх емігрантів”, які залишилися в Україні й провадили рух спротиву большевицькій Москві, що вони, нарешті, розгромили за допомогою Москви загнану в підпілля національну Україну, а потім приглядалися до розгрому цілого так само загнаного в підпілля українського народу. Це ж за їх «влади» (справжню владу мала Москва) винищено рештки петлюрівського повстанського руху, що тривав аж до 1927 р.; за їх «влади» розгромлено й загнано на Сибір Українську Автокефальну Православну Церкву, українську кооперацію, установи земельного комісаріату, учительство, Академію Наук і т. д. В 1930 р. Любченко виступав в ролі «громадського обвинувача» на Харківському процесі Спільки Визволення України, а Скрипник і Хвильовий скінчили самогубством уже після численних «чисток» серед самих українських комуністів і комсомольців та після вибуху голоду на Україні, що мав на меті масове винищення українського народу».

Так писав сам п. М. Лівичкий, що зараз є в спілці з УРДП; в «Меті» за червень 1955 року.

Отже, як ми бачимо з його власних слів, ред. М. Лівичкий цілком добре розуміє несумісність ідей УНР з «хвильовизмом», розуміє цілковито парадоксальність становища в УНРаді, але його політична безпринциповість знайшла свій вияв в спілці з УРДП. Ця спілка довела до тяжкої компромітації ДЦ УНР і ми не гарантовані, що в кінцевому висліді доведе до розпаду УНРаді.

Події на 5-й Сесії УНРади є ганебним явищем, що багатьом українцям відкрили очі на дії торговців нашими національними святощами.

Керівництво ДЦ УНР відкинуло вимоги, навіть «Товариств сприяння УНРади», на які вона саме спирається, щодо поширення її політичної бази залишило УНРаду, як і раніше чисто міжпартійним об'єднанням без поєднання, де міжпартійні комбінації внутрішнього порядку провадяться коштом консолідації українських політичних сил, часто на шкоду визвольної політики.

За такого поступовання немає жадних передумов для реорганізації ДЦ УНР у справжній визвольний центр. Тому і далі буде УНРада займати в загальній українській визвольній боротьбі, лише символічне місце.

Постійні заклики керівників УНРади до консолідації, виявилися на практиці лише пропагандивною декламацією.

З численних фактів згадаємо лише один.

Внесок Спілки Визволення України, про прийняття її до УНРади, був на порядку денному 5-ої Сесії, але «за браком часу» навіть не розглядався і був відкладений до... наступної сесії.

Отже, як видно, сучасне керівництво УНРади насправді не зацікавлене в поширенні її політичної бази і взагалі не зацікавлене в консолідації українських політичних сил. На Сесію не було навіть запрошено представників СВУ, як не було їх запрошено і на дві чи три наради «присвячені консолідації», що їх ДЦ УНР скликав ще до 5-ої Сесії.

Коли взяти до уваги, що таке ставлення зустріла з боку УНРади Спілка Визволення України, організація про політичні акції якої (як напр., про її протикомуністичні акції в Канаді) — пише і чужомовна світова преса, організація, що має більше членства, ніж всі партії УНРади (не рахуючи ОУНм) — разом взяті, а в той же час, запрошується до УНРади, і надається голоси партіям з членством меншим ніж пальців на одній руці, — то вартість розмов про консолідацію, з боку УНРади, стане очевидною для кожного.

В нормальних умовах, безумовно, треба було б тільки вітати повернення ОУНм., до праці в ДЦ УНР, але 5-та Сесія показала, що своєю неприродною спілкою: націоналістів з хвилювистами, — ОУНм, ще більш поглибила стан кризи в УНРаді. Трикутник: УРДП-УНДС-ОУНм, взявся спільно з'єднаними силами поборювати опозицію.

Так УНРада остаточно розкололася на дві частини. Ось як виглядає «консолідація»!

Ще дивнішим є, що крім того, що сам Голова ВО, п. М. Лі-

вицький, як ми бачили вище, правдиво визначив, що хвильовизм є ворожий ідеям УНР, і що пропаганда хвильовизму відштовхує від УНРади, навіть прихильників УНР, 5-та Сесія, всупереч всякій логіці, «обирає» хвильовиста Івана Багряного Віцепрезидентом. Зрозуміло тому, що в наслідок такого «обрання», і є злива протестів до Президента УНР п. Др. Ст. Витвицького.

ДЦ УНР є екзильним урядом національним і антибольшевицьким, але «обрання» Ів. Багряного на пост Віцепрезидента УНР, особливо в добу жорстокої боротьби з комунізмом, остаточно підкопує авторитет ДЦ і у чужих і у своїх та надає цілому сучасному ДЦ брудно-рожевого кольору.

Цікаво, що Інформаційне Бюро ВО в своєму першому повідомленні про перебіг Сесії, в часописі «Укр. Вісті», від 26. 11. 1961 р., про «обрання» п. Багряного навіть не згадало. Ясна річ чому?, — тому щоб раптово не драгувати українське громадянство!

Так само, як керівники УНРади за весь минулий час намагалися затаювати від громадянства постійні кризи в УНРаді і всі її болячки, так само спробувало воно і тепер затаїти від суспільства і нового Віцепрезидента УНР, — п. Багряного. Факти, що промовляють самі за себе!

Головне і дуже характерне для цілого наставлення УНРади, є те, що 5-та Сесія навіть не розбирала окремо питань визвольної політики, не обмірковувала нових шляхів її стратегії і тактики, що є першим обов'язком ДЦ і мусіло б бути головним змістом його діяльності. Бо саме для керівництва визвольною боротьбою за УНР і була створена і організована УНРада.

Але ціла 5-та Сесія також була присвячена, як це показали дебати, на 90 відсотків питанням внутрішньої міжпартійної боротьби між гльорифікаторами нац. комуністів і їх спільників, до яких, на жаль, долучилася і ОУНм, з одного боку і противниками всякого комунізму та диктаторів з другого.

Підсумовуючи всі ці незаперечні факти, можна обмежитись кількома реченнями: — 5-та Сесія продемонструвала жалюгідний стан, в якому опинилася УНРада. Що особливо сумно і гідно уваги так це те, що після Сесії цей стан ще більше усталівся ніж був до Сесії. За цих умов ДЦ УНР має в перспективі лише дальший занепад, а УНРада стоїть, взагалі на межі розпаду.

Чи є вихід з цього становища? — Так, є!

В інтересах ідей УНР, в інтересах визвольної боротьби за УНР, ми не можемо ховати від українського громадянства того, що діється поза лаштунками УНРади.

«У багатьох, прихильників ДЦ УНР, є думка, що вони мусять підтримувати, кожную УНРаду, кожную політику ДЦ УНР, бо це, мовляв, «знижує авторитет» УНР в цілому. Чи є правильний цей погляд? Ні цей погляд є не лише неправильний, але і шкідливий для самої УНРади, для цілого руху УНР.

«... Ми підтримуємо Державний Центр, як один з необхідних і вирішальних чиників нашого життя. Але може прийти момент, коли ми муситимо бути в опозиції до особового складу, чи політичної тактики Держ. Центру» і далі «Ми не будемо завжди беззастережно підтримувати всякий український уряд — без уваги на проваджену ним політику.»

Ці золоті слова, написав в «Меті» ч. 3 (35), ніхто інших як майже незмінний, теперішній Голова ВО п. М. Лівичський. І з його колишньою думкою ми цілком солідаризуємося.

Від себе тільки додаємо, що саме зараз і прийшов, той момент, про який писав п. М. Лівичський.

Врятувати ДЦ УНР, можли лише одним шляхом: — сказати українському громадянству на чужині правду і, — визначивши хворобу, почати її лікувати. Суспільна думка мусять поставити перед п. Президентом УНР, д-ром Ст. Витвицьким вимогу, не затверджувати міжпартійної комбінації псевдовиборів, не затверджувати гльорифікатора українських комуністів п. Ів. Багряного на пост Віцепрезидента УНР, поставити вимогу скликання надзвичайної Сесії в найближчому часі. Ця 6-та Сесія мусять оздоровити атмосферу в ДЦ УНР, зліквідувати там дух вузької партійщини, реорганізувати УНРаду на ширшій політичній базі за діловими принципами, усунути з керівних постів нац. комуністів і їх гльорифікаторів і накреслити конкретні і практичні кроки для розгорнення визвольної боротьби, в межах наших можливостей і на рівні сучасних вимог. З тим, щоби ДЦ УНР став, нарешті з центру символічного, центром на правду дієвим, на базі консолідації всіх визвольних сил, а не центром розігрища шкідливих для визвольної справи міжпартійних комбінацій, з єдиною метою утриматися в керівництві УНРади.

В недавньому минулому УРДП і УНДС, що тоді були в меншості, провели були постанову, згідно якої треба було розв'язати УНРаду і 5-ту Сесію перевести в Америці, де вони сподівалися знайти більше підтримки. Тоді, пан Президент мав нужність не затвердити цієї постанови.

Сподіваємось, що п. Президент не затвердить і постанови 5-ї Сесії УНРади, бо інакше це означало б початок кінця ДЦ УНР.

Коли б п. Президент УНР в екзилі затвердив би рішення 5-ї Сесії, то патріотам, що стоять на державних позиціях УНР не

залишилося б нічого іншого, як вийти з УНРади і разом з тими, хто теж стоїть на позиціях УНР, але є поза УНРадою, і, в порозумінні всіх справжніх визвольних сил створити новий ДЦ УНР, без нац. комуністів і їх гльорифікаторів, де панувала б «Держава над партіями», — а не навпаки.

Ясно одне: — залишатися пасивним спостерігачем того, що діється в УНРаді далі не можна. Бо ідеться вже за саму ідею УНР, за «бути, або не бути» рухові Симона Петлюри.

Партійні політикани і політичні пройдисвіти приходять і відходять, а правдиві народні рухи живуть і будуть жити і далі.

Буде жити і розвиватися всенациональний рух УНР, рух Симона Петлюри і Сергія Єфремова!

